

Opsplitning af FIH-koncernen

Baggrund

FIH-koncernen fik i 2009 og 2010 individuelle statsgarantier på i alt 42 mia. kr. Lånene forfalder i 2012 og 2013.

Det giver FIH Erhvervsbank A/S en betydelig funding-udfordring. Såfremt håndteringen med tilbagebetalingen af de statsgaranterede lån skal ske ved afvikling af eksisterende lån og tilhørende derivater, vil dette medføre en kraftig balanceslankning.

En sådan balanceslankning kan – såfremt den er mulig – næppe gennemføres uden at have negative afsmittende effekter på andre pengeinstitutter.

For at undgå disse u hensigtsmæssige afsmittende effekter af FIH's balanceslankning mv., og i forsøg på at bidrage til en løsning i forhold til bankens funding-udfordringer har staten derfor sammen med FIH drøftet mulige løsninger.

Modellen

På baggrund af drøftelserne er parterne nået frem til en model der indebærer, at Staten ved Finansiell Stabilitet A/S overtager FIH's ejendomsportefølje, således at FIH derved reetableres som en erhvervsbank specialiseret rettet mod finansiering af små og mellemstore virksomheders investeringer.

Modellen indebærer mere konkret, at Finansiell Stabilitet overtager en ejendomsportefølje for ca. 16 mia. kr. fra FIH Erhvervsbank A/S og dets datterselskab, FIH Kapital Bank A/S. Finansiell Stabilitet overtager samtidigt fundingen af disse aktiver, hvorved FIH Erhvervsbank tilføres likviditet, som skal anvendes til at afdrage en modsvarende portefølje af lån med individuel statsgaranti.

Der er to trin i modellen, jf. illustration i bilag. Første trin er, at ejendomsporteføljen, som staten via Finansiell Stabilitet A/S overtager, udskilles til et nyt selskab ejet af FIH Holding A/S, der er moderselskab til FIH Erhvervsbank A/S.

Andet trin er et salg af selskabet til Finansiell Stabilitet A/S, salget sker til markedsværdi.

Selskabet er efter salget et datterselskab under Finansiell Stabilitet A/S. Finansiell Stabilitet A/S vil således have ansvaret for at drive (med de begrænsninger der er for Finansiell Stabilitet A/S i forhold til drift), afvikle og finansiere det nye selskab med henblik på endelig afvikling.

Det er et vilkår i aftalen, at det nye selskab skal likvideres eller afhændes pr. 31. december 2016. Dette kan udskydes i to år efter ønske fra FIH Holding A/S eller Finansiell Stabilitet A/S og efter aftale i op til et år yderligere til udgangen af et regnskabsår (dvs. senest 31. december 2019). Dette indebærer, at alle aktiver, der ikke forinden er afviklet, vil blive solgt i en åben og transparent proces. Dermed kan den samlede værdi af selskabet endeligt opgøres.

Selskabet skal således likvideres eller afhændes, hvorefter der skal ske en tilbagebetaling af købesummen til Finansiell Stabilitet A/S inkl. eventuelle kapitalindskud forrentet med finansieringsomkostninger samt afholdte transaktionsomkostninger (rådgiveromkostninger).

Med henblik på at afdække statens risiko for tab ved afviklingen af det nye selskab modtager Finansiell Stabilitet A/S en ulimiteret tabskaution fra FIH Holding A/S.

Endeligt er det aftalt, at staten får 25 pct. af en eventuel ”upside”, der vil opstå, såfremt afviklingen går bedre end ventet.

Modellen forudsætter Finansudvalgets tilslutning til aktstykket, som giver Finansiell Stabilitet A/S hjemmel til at indgå aftalen.

Det vil – på ”case by case”-basis – være muligt for andre banker, der er i samme situation som FIH, og som kan opfylde krav til tabskaution mv., at indgå tilsvarende aftaler.

Vurdering

Ved at indgå aftalen på nuværende tidspunkt er det vurderingen, at de negative afledte konsekvenser som beskrevet ovenfor kan reduceres, uden at Finansiell Stabilitet A/S og staten påføres større økonomiske risici end i dag.

Staten bliver med aftalen om, at Finansiell Stabilitet A/S overtager aktiver og passiver fra FIH, ikke stillet dårligere end i den nuværende situation.

Modellen følger samme principper for værdiansættelse, fundingmodel mv. for det nye selskab som Bankpakke III/IV.

Da FIH Erhvervsbank – i modsætning til en Bankpakke III/IV-afvikling – ikke er nødlidende, sker afviklingen af de værdiforringede aktiver (den ”røde” del) på FIH-koncernens regning og risiko. Det er baggrunden for, at FIH Holding stiller tabskautionen – og ikke Indskydergarantifonden,

som ville have været tilfældet ved en Bankpakke III/IV-løsning. Da en tabskaution fra FIH Holding ikke har samme bonitet som en kaution fra Indskydergarantifonden, er den betaling, som FIH Holding modtager for kautionen, reduceret i forhold til den betaling, som Indskydergarantifonden ville have fået.

Med aftalen bliver Staten:

- Afdækket mod tab via en tabskaution fra moderinstituttet
- Sikret en andel i en evt. efterfølgende up-side
- Sikret ikke at blive stillet dårligere end i den nuværende situation (herunder ved en eventuel afvikling efter Bankpakke III/IV).

Aktiverne værdiansættes til en pris, der er forenelig med EU's statsstøtte-regler, og ske til anslåede markedsværdier. Det er vurderingen, at modellen er i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.

Aftalen indebærer i øvrigt, at Finansiell Stabilitet A/S har erhvervet et reelt ejerskab til ejendomsselskabet og dermed aktiverne. Betaling i form af en overskudsandel er ikke udtryk for, at FIH får et ejerskab til aktiverne.

Andre pengeinstitutter

Modellen vil på "case by case"-basis være tilgængelig for andre pengeinstitutter, som er i samme situation som FIH, og som kan opfylde krav til tabskaution mv. FIH-modellen skaber præcedens for Finansiell Stabilitet A/S' håndtering af sådanne situationer.

Andre pengeinstitutter vil således også kunne anvende modellen. Alm. Brand har fx offentligt udtalt, at de vil se nærmere på modellen.

En anden situation, hvor modellen kunne anvendes, vil være i det tilfælde, hvor et konkret pengeinstitut (Bank 1), der er udfordret på likviditeten, har en mulig fusionspart (Bank 2), som imidlertid ikke er i stand til at håndtere likviditetsudfordringen. Her vil en mulighed være, at Bank 1 overdrager sine dårlige engagementer til Finansiell Stabilitet A/S, med henblik på afvikling, og herefter overtages af Bank 2, der stiller en tabskaution over for Finansiell Stabilitet A/S.

Der vil i hvert tilfælde skulle indgås en aftale mellem pengeinstitut og Finansiell Stabilitet A/S. Bevillingsteknisk vil der skulle forelægges aktstykke for Finansudvalget.

Konsekvenser

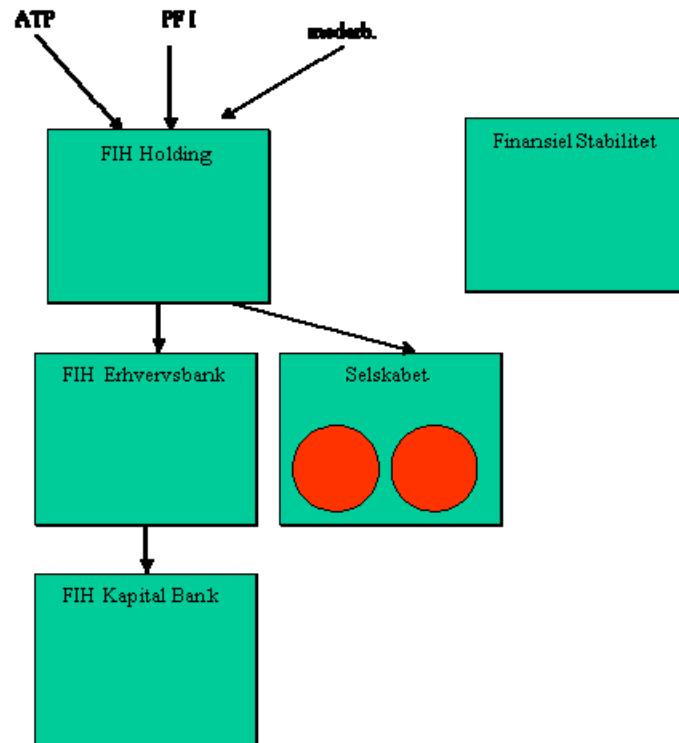
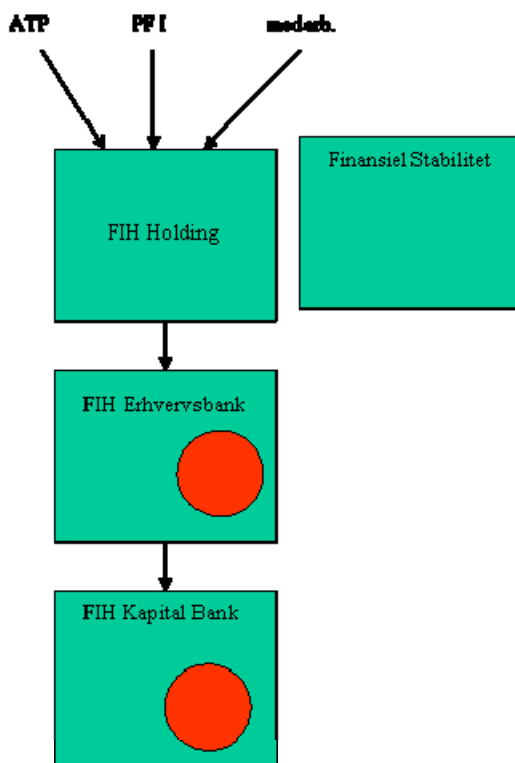
Modellen bidrager til, at FIH igen får mulighed for at deltage aktivt i finansieringen af små og mellemstore virksomheder i Danmark. FIH kan derved komme tilbage i rollen som erhvervsbank med finansiering af SMV-segmentet.

Det er en del af aftalen med Finansiell Stabilitet A/S, at FIH Erhvervsbank A/S skal udarbejde en handlingsplan og likviditetsplan vedrørende den fremtidige drift, der bl.a. skal fokusere på netop SMV-segmentet.

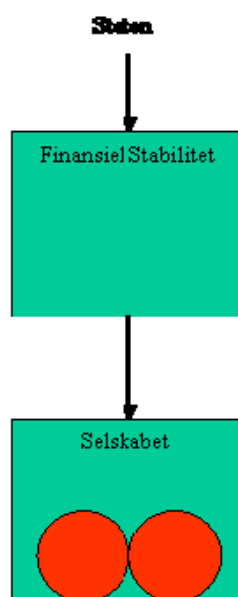
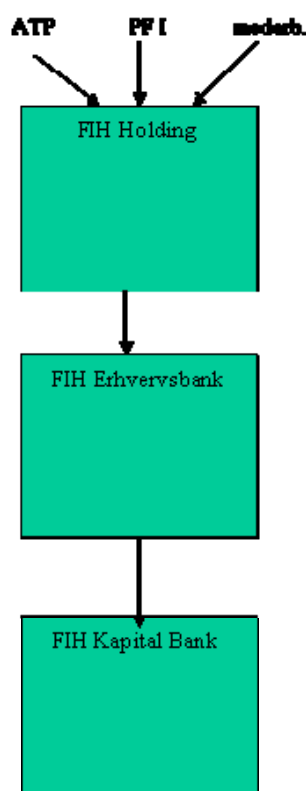
FIH opsplitting

Bilag 1

Trin 1. udskillelse

Trin 2. Salg af selskabet til Finansiel Stabilitet

Bilag 2

Etablering af et landbrugsfinansieringsinstitut

Baggrund

Mange landbrug har i dag vanskeligt ved at opnå finansiering af nye aktiviteter. Dertil kommer, at Finansiell Stabilitet ikke har kunnet afsætte overtagne, levedygtige landbrug til andre pengeinstitutter.

Der er tegn på bedring af landbrugets driftsøkonomi, men landbrugets fastlåste finansielle situation forhindrer strukturtilpasning og udvikling i erhvervet.

Initiativ

Det arbejdes derfor på en model, hvor der etableres et specialiseret landbrugsfinansieringsinstitut (LFI).

Formålet med LFI er at yde anlægsfinansiering til landbrug med effektive driftsledere og nye unge landmænd, så strukturtilpasningen kan genetableres. Det vurderes, at LFI skal som udgangspunkt have en basiskapital på ca. 300 mio. kr. Driftsfinansiering skal fortsat ydes af pengeinstitutterne. Realkreditens rolle skal også være uændret.

LFI skal modtage landbrugsengagementer, som efter deres vurdering er levedygtige, fra Finansiell Stabilitet og andre pengeinstitutter. Landbrugsengagementer overdrages kun, hvis den pågældende landmand og hans pengeinstitut er enige herom.

LFI skal operere på markedsvilkår på linje med andre finansielle virksomheder. LFI-modellen udformes således, at den ikke forvrider konkurrencen i forhold til pengeinstitutter og mellem landmænd, der får finansiering i LFI, og landmænd, der får finansiering fra andre institutter.

Hvis Finansiell Stabilitet eller en anden bank ønsker at overdrage et engagement til LFI, vil der ud fra samme retningslinier blive foretaget en konkret vurdering fra LFI's side af, om der er tale om et levedygtigt engagement.

En etablering af et landbrugsfinansieringsinstitut vil ikke kun gavne enkelte banker og landbrug, men vil også bidrage til at stabilisere landbrugssektoren og en række mindre pengeinstitutter med en stor landbrugseksponering.

LFI-modellen vil også kunne bidrage til at fremme strukturtilpasningen. Afhændelse af landbrug fra fx Finansiell Stabilitet A/S sker nemmest i en situation, hvor efterspørgslen efter landbrugsaktiver er blevet forøget, fx som følge af etableringen af LFI. Det bemærkes i øvrigt, at for at tage skyldig hensyn til bl.a. statens økonomiske interesser, undgår Finansiell

Stabilitet A/S i sin afviklingsvirksomhed "brandudsalg" i form af udbud af en sådan størrelse og hast, at priserne på landbrug trykkes.

Arbejdet vedrørende LFI-modellen vil ske ved inddragelse af den finansielle sektor, landbrugs- og fødevaresektoren, Finansiell Stabilitet A/S og DLR.

Det er hensigten, at LFI etableres så hurtigt som muligt.

Bilag 3

Udvidelse af Eksportlåneordningen med 15 mia.kr.

Eksport Kredit Fonden har siden krisens start oplevet en markant stigning i det samlede engagement, der er blevet mere end fordoblet siden 2007. I 2009 blev der som del af kreditpakken indført en eksportlåneordning, hvorved der blev skabt en lånefacilitet til eksportfinansiering via statslige genudlån på 20 mia. kr. Formålet er at understøtte danske virksomheders internationale konkurrenceevne og at gavne dansk eksport i forbindelse med den finansielle krise. Oprindeligt kunne der ansøges om eksportlån frem til udgangen af 2011, men med FL12 forlænges eksportlåneordningen med 4 år til udgangen af 2015. Eksportlån kan ydes med variabel og fast rente.

Mange af de lande, som Danmark konkurrerer med har lignende ordninger, der ud over garantier supplerer med funding af eksporten.

P.t. har EKF ydet genudlån for ca. 8 mia. kr. Dertil kommer, at der er givet tilsagn for yderligere ca. 12 mia. kr. EKF vil derfor ikke kunne imødekomme nye eksportlåneansøgninger. I 2. halvår 2011 har stort set alle forespørgsler på eksportkreditgarantier været ledsaget af forespørgsler på tilhørende funding.

Initiativ

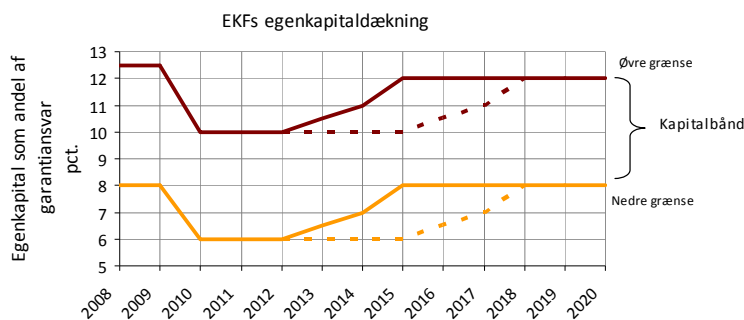
Eksportlåneordningen under EKF styrkes med yderligere 15 mia.kr. til i alt 35 mia.kr.. Det vil skabe yderligere eksport og nye arbejdspladser. Det er primært større virksomheder, der anvender eksportlåneordningen, men undersøgelser viser, at ca. 4 ud af 10 eksportkroner i forbindelse med lån til de store eksporterende virksomheder havner hos små og mellemstore danske underleverandører. Initiativet finansieres via træk på den statslige genudlånsordning. Initiativet gennemføres ved aktstykke.

Bilag 4

Kapitalbåndet i EKF fastholdes for fortsat at understøtte eksport for mindst 20 mia.kr.

Eksport Kredit Fonden (EKF) har siden 2009 oplevet en betydelig stigning i efterspørgslen efter garantier for danske eksportforretninger, og det samlede engagement var ved udgangen af 2011 på ca. 65 mia. kr. For at imødegå, at EKF skulle afvise danske eksportvirksomheder på grund af kapitaldækningskravet, blev det i 2010 pga. den finansielle krise besluttet at øge egenkapitalen og midlertidig reducere kravet til den fri egenkapitals andel af det samlede korrigerede garantiansvar (kapitalbåndet), hvorefter det langsomt trappes op igen, jf. figur 1.

Figur 1. EKF egenkapitaldækning

Såfremt kapitalbåndet skal stige igen fra 2012 som planlagt, vil det betyde, at EKF må afvise eksportordrer, som de normalt vil kunne understøtte med garantier mv. Det vurderes, at kunne komme til at betyde, at danske virksomheder går glip af eksportordrer på mindst 20 mia. kr. i 2014-15.

Det vil også ramme eksporten fra de mange SMV'er, som EKF i stigende grad understøtter. I 2011 understøttede EKF 300 SMV'er med eksportgarantier. Det er næsten 3 gange så mange som i 2009. Samtidig viser undersøgelser, at ca. 4 ud af 10 eksportkroner til de store eksporterende virksomheder havner hos små og mellemstore danske underleverandører.

Initiativ

Kapitalbåndet for EKF fastholdes på det nuværende niveau til udgangen af 2015 for at sikre danske virksomheder konkurrencedygtig eksportfinansiering de kommende år. Det vil betyde, at EKF fortsat kan understøtte eksportordrer for mange danske virksomheder, herunder også mange danske SMV'er for mindst 20 mia.kr. i de kommende år. Initiativet gennemføres ved aktstykke, men indebærer ikke merudgifter.

Bilag 5

Styrkelse af vækstkautionsordningen med godt 550 mio. kr.

Vækstkaution er en garanti på pengeinstitutters udlån til små og mellemstore virksomheder, og den dækker 75 pct. af tab på finansiering på op til 10 mio. kr. og 65 pct. af yderligere finansiering på op til 25 mio. kr. Vækstkaution kan ydes til finansiering af forretningsudvikling, fx i forbindelse med ejerskifter, anlægsinvesteringer (erhvervsbyggeri), udvikling af nye og forbedrede produkter samt iværksætteri. Alle erhverv har adgang til vækstkautionsordningen, herunder landbruget.

Med den finansielle krise er efterspørgslen og niveauet for Vækstkaution øget betragteligt. Siden 2009 er tilsagn om vækstkaution til 705 virksomheder for et samlet lånebeløb på 2,6 mia. kr.

I forbindelse med aftalen om risikovillig kapital og finansloven for 2011 blev det besluttet at udvide den nuværende ordning med store vækstkautioner for lånebeløb op til 25 mio. kr. Ændringen skete for at inddrage flere etablerede små og mellemstore virksomheder. Primære erhverv fik i januar 2012 adgang til disse større vækstkautioner.

De afsatte midler til små vækstkautioner på op til 10 mio. kr. forventes kun at dække efterspørgslen frem til efteråret 2012. De afsatte midler til store vækstkautioner på op til 25 mio. kr. forventes at dække efterspørgslen frem til udgangen af 2013.

Initiativ

Der afsættes yderligere 80 mio. kr. til dækning af tab på vækstkautioner. Disse målrettes de små vækstkautioner, hvor det aktuelle behov er størst. De øgede vækstkautioner vil understøtte lån til forretningsudvikling med yderligere godt 550 mio. kr. Initiativet finansieres via omprioriteringer i Vækstfonden, og gennemføres ved aktstykke. Der gives mulighed for en fleksibel anvendelse af de samlede midler til henholdsvis små og store vækstkautioner, afhængig af efterspørgslen.

Bilag 6

Vækstfonden gives mulighed for at udbyde ansvarlig lånekapital inden for en ramme på 500 mio. kr.

En del mindre og mellemstore virksomheder, herunder især ejerledede virksomheder, har vanskeligt ved at skaffe kapital. Da mangel på kapital ofte gør pengeinstitutterne tilbageholdende med at yde lån, kan det betyde, at virksomheder ikke kan gennemføre deres vækstplaner. Egenkapitalinvestorer som fx ventureselskaber er som udgangspunkt ikke relevante, da virksomhederne til trods for fornuftige vækstscenarier ikke er i stand til at honorere investorernes høje krav om udbredelse af forretningsmodellen til de internationale markeder. Dertil kommer, at der ikke er et velfungerende marked for ejerandele i SMV'er.

Initiativ

Der etableres en ny ordning, hvor Vækstfonden får mulighed for at udstede ansvarlige lån til små og mellemstore virksomheder inden for en ramme på 500 mio. kr. De ansvarlige lån vil kunne muliggøre vækst og ejerskifte og bidrage til en højere soliditet, som kan øge virksomhedernes muligheder for at opnå bæredygtig vækst. Det vil være en betingelse, at de virksomheder, der modtager ansvarlige lån, samtidig skal have andre lån fra finansielle institutter på minimum samme beløb. Det er imidlertid forventningen, at den øvrige lånefinansiering – ud over de ansvarlige lån på 500 mio. kr. – vil være yderligere ca. 1 mia. kr.

Fordelen ved ansvarlige lån er, at virksomhederne får adgang til risikovillig kapital, som de ellers ikke vil kunne få adgang til. Det muliggør en vækst, som de ellers ikke ville kunne opnå.

Udstedelsen af ansvarlige lån er aktuelt ikke et område, der er interessant for kreditinstitutterne, da bankerne – bl.a. i lyset af den vanskelige fundingsituation – ikke finder, at det forventede afkast står mål med risikoen. Det er imidlertid Vækstfondens forventning, at en ordning med udstedelse af ansvarlige lån – trods højere tabsrisiko end på almindelige lån – ikke vil påføre staten tab.

Initiativet vil supplere initiativerne i regi af Dansk Vækstkapital, der hovedsageligt er målrettet egenkapitalinvesteringer.

Der stilles ingen sikkerheder for ansvarlige lån modsat lån, hvorfor der skal stilles høje krav til virksomhederne, deres produkters modenhed samt selskabernes ledelser. Lånerenten vil samtidig være relativt høj pga. risikoen. Ordningen kræver lovændring. Eventuelle tab vil blive søgt dækket af Vækstfondens risikopræmie.

Bilag 7

Inddragelse af pensionsinstitutterne i finansieringen af SMV'er

Finanskrisen og strammere regulering af bankerne betyder, at bankerne har strammet op på kreditgivningen. Den strammere kreditsituation og de dyrere lån er næppe blot et kortvarigt fænomen. Der kan derfor være behov for at supplere bankernes långivning til små og mellemstore virksomheder med nye finansieringsinstrumenter gennem offentlig-private partnerskaber (OPP).

Der er i de seneste år etableret to ordninger, som kanaliserer pensionsinstitutternes midler til henholdsvis egenkapitalfinansiering af små og mellemstore virksomheder og eksportfinansiering:

Dansk Vækstkapital

Med etableringen af Dansk Vækstkapital (DVK) i 2011 har man sammen med pensionssektoren sikret ca. 5 mia. kr. til egenkapitalinvesteringer i små og mellemstore virksomheder. Kapitalen kommer fra danske pensionselskaber. Heraf er 3/4 ydet som lån, der investeres gennem Vækstfonden. DVK udgør dermed et alternativ til mere direkte statsfinansiering i markedet for egenkapitalinvesteringer via Vækstfonden. Siden etableringen har Dansk Vækstkapital givet tilsagn til fonde for ca. 1,3 mia. kr.

Eksportgarantier med pensionsfinansiering

EKF har indgået en aftale med PensionDanmark om tilvejebringelse af finansiering til eksportlån på op til 10 mia. kr. Gennem ordningen kan udenlandske virksomheder opnå lån fra PensionDanmark til delvis finansiering af køb af investeringsgoder hos danske virksomheder, hvilket styrker dansk eksport.

Initiativ

Der igangsættes et arbejde med at finde modeller, hvor især små og mellemstore virksomheders finansieringsbehov kan matche pensionsinstitutternes placeringsbehov. Herudover fortsætter EKF dialogen med andre danske pensionsinstitutter med henblik på, at de også får mulighed for at stille finansiering til rådighed i forbindelse med danske virksomheders eksport.

Drøftelserne vil bl.a. finde sted i tilknytning til det nedsatte udvalg om erhvervsobligationer, der afrapporterer senest i efteråret 2012.